

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 >
Pe 3 luni 8 >

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătate : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

91,— Oheul Dâmboviței —91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

Cine primește trei numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

AVIS

D-nii abonați care și-au schimbat domiciliul cu ocazia S-tu Gheorghe sunt rugați a ne aviza prin o carte poștală de noua d-lor adresă pentru a putea primi regulat ziarul.

SUMAR

Asupra interpretării art. 7 de la paragraful din Codul Caragea, de G. G. Mironescu.

Jurisprudența Română

Inalta Curte de casație, secția II: Gabriel Alfred Greizer cu A. L. Montandon;

Trib. jud. Fălciu : Nicolae Pontescu fost șef de portărei, dat judecăței pentru incasări de taxe ilegale.

Bibliografie : Manual de Procedura dreptului Civil roman de Paul Negulescu, rescensie de G. G. Mironescu.

ASUPRA

INTERPRETĂRII ART. 7 DE LA PARAGRAFII DIN CODUL CARAGEA

Curtea de casație, prin numeroase decisiuni¹⁾, a hotărât că, sub codul Caragea, posesiunea cu rea credință în timp de 30 ani conferea posesorului un drept deplin de proprietate asupra imobilului ce el stăpânea. Cu alte cuvinte, după Inalta Curte de casație, prescripțiunea de 30 de ani era acquisitivă de proprietate sub codul Caragea. Aceasta ar rezulta din articolul 7, partea VI (pentru ale judecăților), cap. I (pentru prigoniri) din codul Caragea.

Curțile de apel și în special Curtea din București, resistând interpretărilor date de Curtea de casație menționatului art. 7, decide, în mod cons-

tant²⁾, că sub codul Caragea, prescripțiunea de 30 ani avea numai un caracter extinctiv, nu aquisitiv de proprietate : ea procura posesorului numai un mijloc de apărare în privința acțiunii în revindicare, dar odată deposedat, el nu putea să se întemeieze pe îndelunga-i posesiune pentru a revindeca imobilul.

Dintre aceste două interpretări contradictorii, date articolului 7 de la paragraful din codul Caragea, interpretarea Curților de apel ne pare cea exactă.

În adevăr, pe de o parte Curtea de casație nu întemeiază pe nimic modul său de a vedea, zadarnic am căuta în numeroasele ei decisiuni, date asupra materiei acesteia, vre-o motivare oare-care, vre-o justificare a chipului său de a vedea. Pretutindeni Curtea admite pur și simplu, ca un adevăr nediscutat, că, sub codul Caragea, prescripțiunea de 30 ani avea același caracter ca și sub codul civil actual. Dar de unde ar rezulta această axiomă, Curtea nu se îngrijește nici odată să ne-o spuie.

Pe de altă parte, interpretarea Curților de apel se poate sprijini pe argumente care ne par peremptorii. Mai toate aceste argumente sunt clar indicate de Curțile de apel în decisiunile date asupra materiei. Ast-fel ca să cităm una din cele mai bine motivate dintre aceste două decisiuni—,

¹⁾ Secț. I, No. 118/84, Bulet. Cas. an. 1884 pag. 254; — S. I, No. 37/86, Bull. 1886, p. 93; — S. I, No. 369/87, Bull. 1887, p. 974; — S. I, No. 76/88, Bull. 1888, p. 221; — S. I, No. 342/90, Bull. 1890, p. 1116.

²⁾ Curtea Buc., S. II, No. 24/84, „Dreptul”, No. 51, 1883—84; — C. Buc., S. II, No. 120/85, Dr. No. 54, 1884—1885; — C. Buc., S. I, No. 161/85, Dr. No. 63, 1884—1885; — C. Buc., S. III, No. 173/85; Dr. No. 2, 1885—1886; — C. Buc. S. I, No. 116/87, Dr. No. 1 1888; — C. Buc. S. III, No. 100/89, Dr. No. 37, 1889.

Curtea de apel din București, secția II, zice în decizia No. 120 din anul 1885³⁾.

«Considerând că prin nici un text codul Caragea nu a dispus că prescripțiunea de trei-zeci de ani este un mijloc de acquisițiune a proprietății; că, din contră, atât din art. 6, care definind paragrafia, zice «Sorocul prigonirei» decând și până când ea are voe a se porni, cât și din art. 7, care spune că pentru stăpânirea lucrurilor mișcătoare și nemișcătoare prigonirea se poate porni în timp de 30 ani de la începutul stăpânirii, rezultă evident că legea Caragea a considerat această paragrafie ca extinctivă, conferind stăpânitorului numai o excepțiune spre a se apăra în contra acțiunii în revindicare a adevăratului proprietar, că în ultima stare a legislațiunii romane, care a format una din sorgințele codificării legiuirii Caragea, prescripțiunea de 30 ani, ceea ce interpreții dreptului roman numesc *prescriptio longissimi temporis* sau *usucapio extraordinaria* putea fi invocată de unii posesori de rea credință numai pentru a se apăra în contra unei acțiuni, iară nu pentru a intenta ei însăși o acțiune.....»

Trei sunt argumentele indicate aici de Curtea de apel spre justificarea soluțiunii sale: două argumente de text și unul întemeiat pe tradițiune. În afară de aceste trei argumente, alte considerațiuni militează în sprijinul jurisprudenței Curților de apel. Să trecem repede în revistă diversele motive cari justifică modul de a vedea al Curților de apel.

În primul loc e *tradițiunea*. Principala sorginte a codului Caragea este dreptul roman. Aceasta o spune însuși domnitorul Caragea în «porunca domnească» de punerea în lucrare a legiuirii. Or, în dreptul roman, *praescriptio longissimi temporis*, care la originea ei, a fost pentru toate cazurile un simplu mijloc de apărare⁴⁾ în contra revindecațiunii, nu a devenit, în ultima stare a legislațiunii romane, un mijloc de a dobândi proprietatea de cât pentru cazul când posesorul era de *bună credință*. Posesorul de rea credință avea numai

o excepțiune (pe cât timp era posesor al lucrului) în contra acțiunii în revindicare a adevăratului proprietar⁵⁾.

Așa fiind lucrurile, e natural să admitem că aceeași soluțiune a fost consacrată și de legiuirea Caragea.

O considerațiune importantă care vine în sprijinul acestei concluziuni este aceea că după legiuirea Caragea impresurările de pământ (călcările de pământ și de hotare) erau imprescriptibile și unul (poate cel mai principal) din motivele acestei dispozițiuni trebuie să fie acela că, în regulă generală, călcările de pământ și de hotare sunt făcute cu rea credință. De aceea legiuitorul a refuzat în acest caz, posesorului de 30 ani chiar excepțiunea în contra acțiunii în revindicare. Cum s'ar putea deci admite că, în celelalte cazuri, el a recunoscut posesorului de rea credință nu numai excepțiunea, recunoscută și de dreptul roman, dar și Dreptul inatacabil de proprietate asupra imobilului? Mai lesne se 'ncadrează această dispoziție (referitoare la impresurări) în sistemul tradițional după care posesiunea singură nu avea nici o valoare cu privire la proprietatea imobilului stăpânit.

Un alt argument în sprijinul jurisprudenței Curților de apel este acela că nicăieri codul Caragea nu indică prescripțiunea ca mijloc de a dobândi proprietatea. Codul civil actual, din potrivă, în art. 645, spune limpede că proprietatea se dobândește și prin prescripțiune. În codul Caragea lipsește o asemenea dispozițiune.

Alt argument în favoarea caracterului pur extinctiv al prescripțiunii de 30 ani sub codul Caragea este locul însăși unde legiuirea Caragea vorbește de această prescripțiune și anume în Partea VI intitulată «Pentru ale Judecăților», Capul I, «Pentru Prigoniri». Codul Caragea se ocupă aici nu de mijloacele de a dobândi proprietatea ci de modurile și cazurile de stingere a judecăților, a acțiunilor. Nu poate fi vorba deci de o prescripție acquisitivă de proprietate, ci de o prescripție extinctivă a acțiunii în revendicare.

În fine textul însuși ne pare că spune destul

³⁾ Publicată în «Dreptul» No. 54 din 1885 (20 Iunie).

⁴⁾ Numele însăși de *praescriptio* indică aceasta. Pentru a lămurii mai bine lucrul ar fi util a schița evoluțiunea acestei instituțiuni juridice la Romani, dar articolul nostru ar lua atunci o întindere prea mare. O scurtă schițare a acestei evoluțiuni se găsește în articolul ce am scris asupra aceleiași chestiuni în No. 2 al *Revistei de Drept și Sociologie*, care va apărea în curând.

⁵⁾ *Cod. justinian*, cartea VII, titlul 39, (*de praescriptione XXX vel XL annorum*) legea 8, § 1. Cf. *Maynz Cours de droit Romain* I, pag. 748 și 764; *Van Welter*, *Cours élein de dr. Rom.* I, § 181; *Demangeat*, *Cours de dr. Rom.* I, p. 538; *Girard*, *Manuel élein de droit Romain*, pag. 291; etc.

de limpede acelaș lucru: că nu e vorba de o prescripție acquisitivă, ci de una extinctivă. În adevăr art. 6 (Partea VI, Capul I) zice: «Nici o prigonire să nu se prelungească în veci, ci să se isbrănească în diastima paragrafieî. Paragrafie numim șorocul prigonirei de când și până când are voie a se porni».

Și articolul următor zice: «Din prigonirile cele pentru banî, cea pentru stăpânire cu rea credință a lucrurilor celor mișcătoare și nemișcătoare se pornește până la trei zeci de ani de la începutul stăpânirei.....» Din termenii textului rezultă, ni se pare, destul de clar că e vorba numai de prescrierea acțiunei în revendicare: prigonirea pentru stăpânire cu rea credință se prescrie prin trecerea a 30 ani de stăpânire. Decî dacă un proprietar după ce lasă un posesor de rea credință să stăpânească timp de 30 ani lucrul său, îl revendică, revendicarea sa va fi respinsă, pentru că acțiunea-i s'a prescis: posesorul dovedind că stăpânește de 30 ani, acțiunea adevăratului proprietar va fi respinsă. Cu alte cuvinte, la acțiunea în revendicare a proprietarului posesorul de rea credință va opune cu succes *exceptiunea* lungiei sale posesiuni. Atâta spune textul legiuirei Caragea.

A pretinde, cum face Inalta Curte de casație, că, după textele mai sus citate, posesorul de rea credință, care, după ce a stăpânit 30 de ani, a fost deposedat, are acțiunea în revendicare în contra posesorului actual, este a adăogi ceva la textul legiei și această putere o are numai legiuitorul, nu și judecătorul.

G. G. Mironescu

Doctor în drept de la facultatea din Paris
Avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE SECȚIA II

Audiența de la 19 Ianuarie 1899

Președenția d-lui N. MANDREA, președinte

Gabriel Alfred Grezier cu A. L. Montandon

Apel.— Renunțare la apel.— Apreciere suverană a Curții de apel;

Marcă de fabrică.— Contrafacere.— Apreciere suverană a tribunalelor române.— Dacă un cuvânt dintr'o marcă de fabrică depusă de o casă străină constituie în sine o marcă distinctă.— Dacă luarea unui singur cuvânt dintr'o marcă constituie o contrafacere.

Hotărâri.— Tribunalele străine.— Dacă jurisprudența

stabilită de instanțele judecătorești străine obligă tribunalele române;

1. Curtea de apel este suverană să aprecieze după împrejurările de fapt și după răspunsurile date de apelant dacă acesta a avut intențiunea saŭ nu; de a da mulțumire pe sentința apelată și a renunța, prin urmare, la dreptul de apel.

2. Tribunalele române sunt în drept ca, ținând seamă de împrejurări și apreciând diferitele elemente relative la o marcă de fabrică depusă de o firmă industrială și comercială din străinătate, și să decidă dacă un singur cuvânt dintr'o marcă de fabrică constituie în sine o marcă distinctă, căreia are a se acorda protecția legală, și dacă luarea numai a unui singur cuvânt din marcă de către o casă rivală constituie saŭ nu o jicnire a dreptului câștigat în privința acelei mărci, întru cât contrafacerea poate produce confuziune;

3. Hotărârile date de tribunalele străine, chiar de a forma jurisprudența în țările lor respective, nu pot obliga tribunalele române a adopta acea jurisprudența în producerea diferitelor spețe;

Decisiunea No. 12/99. — Respins, ca neîntemeiat, recursul făcut de Gabriel Alfred Grezier contra decisiunei Curții de apel din București, secțiunea I, cu No. 63/97, dată în proces cu A. L. Montandon.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Gr. M. Buiucliu;

Pe d-l avocat N. Nicolescu, în desbaterea motivelor de casare;

Pe d-nii avocați Dimopolu și C. Hiotu, în conbateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare:

«Violarea art. 317 proc. civilă și art. 1206 din cod, «civ., și exces de putere prin denaturarea mărturisirei făcută în instanță.

«În urma sentinței No. 28/97 a tribunalului Ilfov secț. «comerc. prin care interzice lui Montandon de a mai «întrebuința pentru a marca licourile fabricate de el «denumirea «Chartreuse» fiind această denumire proprietatea exclusivă a lui Grezier de la «Grand Chartreuse» Montandon a renunțat de a mai întrebuința «zisa denumire și a șters-o de peste tot. Cu toate acestea «Montandon a făcut apel contra sentinței sus menționate «la care el se supusese;

«Noi am susținut că din toate împrejurările mai sus «arătate și recunoscute în sedința de Montandon, reese «în mod neîndoios, că acesta a aqiesat la sentința tribunalului, în sensul art. 317 din procedura civilă. «ca pe de altă parte mărturisirea lui de la interogatori «face deplina dovadă despre voința lui Montandon de «a se supune hotărîrei apelate, și că prin urmare apelul «făcut de densus trebuie să fie declarat de inadmisibil.

«Curtea de apel însă ne respinge acest incident, motivând că Montandon n'a încetat de cât pentru un moment de a întrebuința denumirea de «Chartreuse», in-

«introducând ast-fel în mărturisirea lui Montandon o rezervă pe care el și-o făcuse»

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care se constată ca Gabriel Alfred Grezier, proprietaru, mărcilor destinate a deosebi licorurile fabricate la mo-nastirea «la Grande Chartreuse» (Isere Franța) a chemat în judecată pe A. L. Montandon proprietarul fabricii de licoruri intitulată «Chartreuse Montandon» fabrică situată în București, pentru a fi obligat să părăsească numele «Chartreuse» pentru licorurile fabricate de el, de oare-ce denumirea aceasta aplicată la o licoare este proprietatea exclusivă și legitima a reclamantului G. A. Grezier; că în urma sentinței tribunalului Ilfov secț. comercială care a admis cererea reclamantului, A. L. Montandon, a început pe de o parte să publice prin jurnale o serie de anunțuri făcând cunoscut ca de acum înainte stabilimentul său se va numi «Distilerie Montandon», iar pe de altă parte a sters denumirea de Chartreuse de peste tot, de pe etichete, după prospecte și chiar după firma sa; în urma acestora A. L. Montandon face totuși apel în contra sentinței tribunalului și prin deciziunea supusă recursului se admite reformarea sentinței tribunalului;

Considerând că Curtea de apel este suverană să aprecieze dacă din aceste împrejurări de fapt, precum și din interogatoriul luat în instanță apelantului A. L. Montandon, rezultă intențiunea pentru parte de a da mulțumire pe sentința apelată; că aprecierile curții constituie o cestiune de fapt;

Că ast-fel și sub acest raport, motivul fiind nefondat are a fi respins;

Asupra motivelor 2 și 3:

2. «Greșită înțelegere și violarea art. 3 din convențiunea diplomatică încheiată între România și Franța la 31 Martie 12 Aprilie 1889».

Art. 3 din această convențiune zice:

«Mărcile de fabrică și de comerț pe care le privește prezenta convențiune, sunt acelea cari în cele două țări, sunt legitim dobândite de industriași sau comercianți ce se folosește de dânsese, adică, caracterul unei mărci franceze trebuie să fie judecat în România după legea franceză și vice-versa.

«Pentru a decide dacă denumirea de «Chartreuse» se bucură de protecțiunea legală în România, Curtea de apel trebuia să examineze: 1°) dacă după legea franceză denumirea de «Chartreuse» are caracterul unei mărci de fabrică. 2°) dacă în Franța Grezier este acela care a dobândit legitim proprietatea acestei denumiri, și care se folosește de dânsa în mod exclusiv, și constatând că așa este, Curtea de apel era dator să aplice convențiunea.

«Curtea de apel însă declară ca denumirea de «Chartreuse» nu este în Franța, nici numele unei localități care ar putea fi luat ca denumire a licorei fabricată în aceea localitate, că nu constituie nici o marcă și că nu se bucură de protecțiunea legală în România, o protecțiune prevăzută de convențiunea sus menționată, violând ast-fel art. 3 din această convențiune;

«Exces de putere prin faptul ca Curtea de apel decide fără drept ca Grezier, pentru a putea revendica proprietatea exclusivă a denumirii «Chartreuse» trebuie

«s'o depue separat la grefa tribunalului Ilfov, pe câtă vreme nici în legea din 15 Aprilie 1879, nici în regulamentul din 30 Mai 1879 asupra acestei legi, nu există un singur articol care se ordone un asemenea mod de înregistrare a unei mărci, atunci când marca este complexă, adică coprinde tot o dată diferite semne distinctive».

Văzând art. 3 al convenției dintre România și Franța din 12 Aprilie 1889, precum și legea și regulamentul acestei legi din 1879 asupra mărcilor de fabrică;

Având în vedere că Curtea de apel prin decizia sa analizează coprinsul articolelor 4, 6, 7 și 11 din legea din 1879 asupra mărcilor de fabrică, precum și art. 1, 3 și 4 a convenției dintre Franța și România din 1889 și apoi constată că marca depusă de G. A. Grezier la grefa tribunalului Ilfov secț. comercială spre a garanta fabricatele sale de licoruri este «liqueur fabrique a la Grande Chartreuse» din împreună cu alte semne, de care Curtea nu se ocupă; că el n'a depus simplă denumirea de «Chartreuse» și apoi declară și opinează ca marca «Chartreuse Montandon» nu se poate confunda în nici un caz cu fabricatul lui Grezier, că de numirea «Chartreuse» este o apelațiune generică dată tuturor localităților de același fel din verii ce țară, că Grezier nu poate revendica proprietatea exclusivă a cuventului «Chartreuse»; că de almintrelea nu se poate produce nici o confuziune pentru consumator între produsele lui Grezier și a le lui Montandon, precum nici nu se poate imputa lui Montandon o concurență nelegală;

Considerând că Curtea de apel avea a judeca dacă marca «Chartreuse Montandon» poate exista alături de marca depusă și înscrisă de Grezier, fără să existe pericolul unei confuziuni, dacă marca «Chartreuse Montandon» este cotrafăcută sau imitată.

Considerand că în această privință instanța de fond putea să judece că Montandon luând din marca depusă de Grezier, ca un element distinctiv al mărcii acestuia, Grezier are drept a fi protegiat, precum și tribunalele franceze au judecat în diferite cazuri, asemenea putea să judece precum și tribunalul de Ilfov a judecat, că marca «Chartreuse Montandon» poate produce confuziunea și este contrafacere prejudiciabilă pentru Grezier;

Considerand însă că nici legile franceze din 23 Iunie 1857 și din 4 August 1824, nici convenția dintre România și Franța din 1889, nici legea română din 1879 nu impun, precum în speță, că luarea numelui «Chartreuse» într-o mână de un fabricant român spre ași vinde produsele de licouri ar fi o contrafacere, sub toate împrejurările că o marcă poate să consistă sau din două elemente combinate, adică din semne figurative și din cuvinte sau numai din semne figurative, sau numai din cuvinte; că cuvântul «Chartreuse» dacă într-adevăr nu e denumire generică și ceva special și caracteristic al firmei depusă de Grezier, totuși în caz de conflict între două firme, tribunalele române au drept a ține seamă de împrejurări, a aprecia elementele diferite relative la o marcă spre a decide dacă un singur cuvânt dintr-o marcă constituie în sine o marcă distinctă, căreia are a se acorda protecțiunea legală

dacă luarea numai a unui cuvânt, constituie sau nu o jignire a dreptului câștigat în privința unei mărci' contrafacere putând produce confuziuni, și ast-fel se explică cum Curtea de apel a putut declara că însuși cuvântul «Chartreuse» nu constituie în sine o marcă distinsă, căreia avea a se da protecția legală; că dacă intradevăr tribunalele franceze au judecat și judecă alt-fel hotărârile, chiar de ar constitui o jurisprudență în Franța ele nu poate obliga tribunalele române a rezolvi spețele lor diferite spre judecare, în același mod, putând tribunalele alt-fel aprecia și judeca.

Că ast-fel și din aceste puncte de vedere au a fi respinse ca neintemeiate.

Asupra motivului al IV-lea

«Violarea art. 123 din cod. de proced. civ. și art 37 al curței de casație, prin faptul că în decisiunea Curței de apel lipsa sa și insuficiența de motive și contracuzicerea de motive este manifestă și prin faptul că motivele din decisiunea Curței sunt străine de firea pricinii, în sensul că aceste motive nu sunt alt-ceva decât o petițiune de principii, de oare ce Curtea presupune ca demonstrat tocmai ceea ce trebuie să fie demonstrat și rezolvă chestiunea prin chestiunea însăși când zice că nu se poate susține ca prin art. 3 din convențiune se dispune ca Francezii să se bucure în România de toate drepturile pe care le au în Franța prin deosebite legi, care la noi n'ar exista, fără ca să arate care sunt acele drepturi pe care Francezii le au în Franța, care sunt acele deosebite legi și pentru ce la noi nu există asemenea legi».

Considerând că respingerea motivelor 2 și 3 implică neintemeinicia motivului acestuia, căci decisiunea supusă recursului conține motive și aprecieri care constituie o motivare în sine, că alt-ceva e dacă o sentință judecând nu conține de fel motive și alt-ceva e dacă conține motive, considerații și aprecieri de fapt, cari deși contrariu părerei și intereselor unei părți, nu sunt contrarii unei regule de drept sau coprinsului clar dintr'un articol;

Că de aceia și acest motiv are a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI FĂLCIU

Audiența de la 14 Octombrie 1898

Președinția d-lui IOAN GAVRILESCU, judecător

Sentința corecțională No. 887

Neculae Pontescu, fost șef de Portărei dat judecăței pentru încasări de taxe ilegale

Portărei.—Deosebitele taxe.—Regulamentul portăreilor.—Art. 141 cod. pen.

1. *Fapta de a lua taxa de un leu pentru a se redacta procesul-verbal de înmânarea citațiunii, sau a oricărui alt act judecătorec, în care partea ar lipsi de la domiciliu, sau nu ar vroi a primi, nu constituie o percepere ilegală, cu toate că nu s'a întâmplat unul din evenimentele în vederea cărora se percepuse taxa de 1 leu.*

2. *Taxa se calculează de la locul de reședință a tribunalului și până la localitatea în care are a se transporta agentul judecătorec. Dacă portărelul percepe asemenea taxe de la deosebite persoane ce locuiesc în deosebite localități, dar se merge la toate pe aceeași cale, nu se poate susține că pentru persoana ce locuiește mai*

departe, să se calculeze, nu de la reședința tribunalului, dar de la localitatea cea mai apropiată unde agentul avea a înmâna un act de procedură.

3. *In materie de sequestre și vânzări, cu toate că taxa se plătește pe ore de lucru, taxa primită pe o zi, nu constituie o percepțiune ilegală, mai ales când s'a lucrat toată ziua.*

Tribunalul deliberând,

Având în vedere că Neculae Pontescu este dat judecăței prin requisitorul No. 4151 din 13 Septembrie a. c., a d-lui Procuror local, pentru că în calitate de șef Portăreilor acestui tribunal a încasat taxe ilegale, fapt prevăzut de art. 141 combinat cu 40 din codul penal;

Având în vedere depunerile martorilor ascultați azi, actele scrise de la dosar, concludiunile d-lui substituit și apărarea inculpatului;

Având în vedere că cele ce se impută lui N. Pontescu constă în aceste: că în calitate sa de șef Portăreilor a încasat: 1) de la unii câte 8 lei pentru înșerarea în «Gazeta de Iași» și câte 10 lei în «Monitorul Oficial» a publicațiilor de vânzări pe când s'a plătit la redacția Gazetei câte 4 lei și la Monitor câte 5 lei; 2) a încasat câte 60 bani taxe pentru procesele-verbale ce trebuie să formeze când partea refuză a primi citațiunile, somațiile sau alte acte de procedură și n'au făcut asemenea procese-verbale în unele afaceri; 3) că s'au luat timbru de câte un leu pentru procesele-verbale la înmânarea actelor de la punctul 2, când se refuză primirea sau nu sunt la domiciliu părțile; 4) că într'o afacere de executare s'au primit de la Gh. Donici 10 lei pentru transport și după aceea Donici la efectuarea lucrării a plătit a doua oară acel transport, asemenea de la Ioan Chelmu; 5) că de la I. Chelmu a încasat de două ori taxa pentru aflitul de a opta zi la o vânzare; 6) că a încasat taxe după miriametri pentru transport la diferitele localități pentru îndeplinirea a diferite acte de procedură calculate de la reședința trib. la localitatea unde trebuie a se îndeplini actul, iar nu la cea mai îndepărtată comună fiind în aceiași afacere ca în mai multe locuri să se îndeplinească; 7) că s'a încasat la supralicitări taxe pentru afișarea unei publicații și la imobil; 8) că s'a încasat la unele vânzări și sequestre taxele de lucru ca pentru o zi întregă, când după regulament se ea pe oră; 9) la formarea protestelor s'a încasat și câte un leu pentru birjă de transport și al 10)-lea că s'au încasat câte 3 lei 33 bani taxe pentru înmânarea copiilor de pe titluri care se înmânează o dată cu comandamentele;

Având în vedere că mai întâi de toate după regulamentul Portăreilor se preved taxa la îndeplinirea actelor despre care se menționează la punctelele 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 și 10, prin urmare taxele încasate în asemenea casuri, a fost în conformitate cu regulamentul;

Că dacă s'a luat timbru de câte un leu pentru procesele-verbale care se menționează la punctul, 3 aceasta nu se poate considera ca taxe ilegale, de și nu e prevăzută de regulament, dar legea timbrului impune Portăreilor ca procesele-verbale să fie scrise pe timbru de un leu și că atare ei trebuie să aibă acest timbru în casurile unde trebuie să redacteze procese-verbale și nu pot dânsii să prevadă mai din nainte în care anume casuri va fi nevoia de atare procese-verbale, căci dacă dânsii n'ar avea acest timbru la ei, de cele mai multe ori s'ar da loc la neîndeplinirea actelor de procedură ceia ce ar fi în prejudiciul părților și iată cum: de ex. Portărelul se duce se înmâneze un act de procedură, partea nu voește a primi sau nu este acasă, în acel caz se cere de legă a se forma un proces-verbal pe timbru. Portărelul n'are timbru nu poate scri procesul-verbal pe hârtie netimbrată fiind-că ar comite o contravenție la legea timbrului, se va întoarce la oficiul său, partea interesantă nu știe de cele ce s'a petrecut ea va veni la ziua judecării sau când în fine crede că ar fi înde-

plinit actul, atunci venind nu găsește actul de procedură îndeplinit, Portărelul îi arată cauza, partea s'ar putea să nu'l creadă, cu ce va putea Portărelul, să se justifice că a fost la domiciliu celui în drept, că nu la găsit s'a'a un refuzat primirea? fiind-că n'a putut forma un proces-verbal ne având timbru, să presupunem că'l va crede și'l va da timbru însă un termen partea l'a perdut, se va duce a doua oară, atunci partea primește actul și dă chitanță, rămâne timbrul tot la Portărel când i'se va cere'l va înapoia celui în drept, dar raționabilă ar fi o asemenea procedură? tot în asemenea condițiuni se găsește Portărelul și în casurile prevăzute la punctele 1 și 2, el nu poate cunoaște mai dinainte câte anume rënduri de publicat ar fi într'o publicațiune, căci aceasta depinde de diferite împrejurări, se poate că în unele publicațiuni să se arate diferite circumstanțe asupra imobilului său a casului de publicat care să treacă poate de 60 sau 80 rënduri, iar nu numai de 50 rënduri, ei bine dacă Portărelul n'ar avea la el banii ca pentru publicația cea mai întinsă, s'ar întâmpla același înconvenient, el trimetind la Gazetă ori Monitor publicația, aci s'ar găsi peste 50 rënduri, se înțelege că dacă i'ar trimete taxa numai ca pentru 50 rënduri va restitui publicația. Portărelul nu e ținut se înconștiințeze la domiciliu pe partea interesantă nici poate fi obligat a da banii din punga sa, partea neștiind rezultatul va veni la termenul de vânzare și partea va trebui să plătească alte taxe căci a fost bine încasată, e întrebarea ar fi în folosul justițiabililor asemenea procedură? că încasează Portărelul taxa de 60 bani înainte pentru formarea procesului-verbal bine face, că dacă n'ar lua și trebuind să formeze procesul-verbal ar putea cu drept cuvânt că ne având taxa încă achitată să nu facă actul, prin urmare iată că Pontescu ca șef de Portărei nu numai că nu făcea prin încasarea acelor taxe vre-o ilegalitate, ci din contră o înlesnire părților interesante, că dacă unele taxe și timbre a rămas la densus din capurile descrise mai sus cele mai multe le a restituit părților în drept, cum au justificat că cele nerestituite sunt în depositul său și părțile nu au de cât să i le ceară, în acest sens chiar Președintele tribunalului au pus încheierea pe un raport sub No. 957/97 a numelui șef de Portărei;

Asupra punctului al 4-lea de acuzare:

Având în vedere că din depunerile sub jurământ făcute înaintea tribunalului de Gh. Donici și Ioan Chelmu, rezultă că Pontescu a plătit la o trăsură 10 lei cu ocaziunea transportului în afacerea cu Donici, deci tocmai taxa ce el încasase, că la lucrarea lui Chelmu trenul l'a plătit tot Pontescu și la trăsura ce l'a condus la gara Crețești, deci a dat taxa ce încasase pentru transport, așa dar în fapt e neexact că densus s'ar fi apropiat lui acele taxe și că părțile i-a plătit de a doua oară.

Asupra punctului al 5-lea:

Având în vedere că taxa de a doua oară pentru publicație la supralicitare nu s'a încasat de Pontescu, ci de alt Portărel în absența lui care nu știuse că Șeful încasase la primele publicații, deci aci nu i se poate atribui nici o culpă lui Pontescu, rămâne ca partea să'i ceară restituirea sumei plătita de a doua oară de la Portărelul care i'au încasat-o;

Asupra punctului al 6-lea:

Având în vedere că regulamentul prevede a se încasa taxa după distanță socotit pe miriametri calculat bine înțeles de la reședința trib. de unde are să plece Portărelul său agentul său până la locul unde este a se da actul și ast-fel este întocmit în această privință și un tablou vizat de Președintele trib. care e afișat la biurol Portăreilor și nici un text de lege și nici regulamentul Portăreilor nu prevede că dacă în aceiași afacere este a se comunica acte de procedură în diferite localități, fie chiar în aceiași direcție ca să se încaseze taxe numai după distanța cea mai îndepărtată; că ast-fel fiind și

acest cap de acuzare e neîntemeiat, căci Pontescu s'a conformat regulamentul și tabloului întocmit cu autorizația președintelui tribunalului;

Asupra punctului al 7-lea:

Având în vedere că pe când se încasa asemenea taxe trib. împărțea părerea că și la supralicitări să se facă de Portărei afișele și unul din afișe să se înmâneze și la imobilul scos în vânzare, prin urmare Portărei nu puteau să facă de cât ceia ce ordona tribunalul și ca atare ei cu drept cuvânt încasau taxele în conformitate cu regulamentul și pentru aceste afișe căci nu e permis unui Portărel și în fine ori-căru alt individ ca să califice de lux o dispozițiune luată de tribunal ca să se facă o anume lucrare cum își permite aceasta C. Anastasiu, expertul numit de d-l jude instructor prin raportul său de expertisă, deci și acest punct de acuzare e nefondat;

Asupra punctului al 8-lea:

Având în vedere că în adevăr regulamentul prevede taxa Portărelului după ora pentru lucru la îndeplinirea unui sequestru sau unei vânzări, că dacă Șeful Pontescu a încasat în unele casuri ca pentru o zi, este că lucrarea ce trebuia să o facă era ca pentru orele dintr'o zi și cu nimic nu s'a dovedit că în acele casuri unde s'a încasat atari taxe nu s'a lucrat de Portărel întreaga zi, așa dar și acest motiv e nefondat;

Asupra punctului al 9-lea:

Având în vedere că precum unui magistrat nu i se poate impune a se transporta pe jos la o cercetare locală sau altă lucrare în afară de tribunal, asemenea și Portărelului nu i se poate impune aceasta, prin urmare partea în favoarea căruia face lucrarea trebuie să procure și transportul așa dar și la proteste când Portărelul se transportă, la o localitate oare-care fie chiar în oraș, trebuie a i se da o trăsură și suma de un leu ce s'a convenit a se da în acest scop nu poate fi considerată ca o taxă ilegală;

Asupra punctului al 10-lea:

Având în vedere că regulamentul Portăreilor prevede prin art. 34 ca să se încaseze câte 3 lei 33 bani taxe pentru comunicarea copiilor de pe titlurile executorii și întru cât cu ocaziunea comandamentelor să înmâneze și câte o copie de pe titlu executor, Pontescu ca Șef de Portărei era în drept să încaseze taxe pentru înmânarea copieii aceluși titlu;

Având în vedere că pentru a exista delictul prevăzut de art. 141 c. p., se cere ca elementul esențial ca la ori-care delict intențiunea doloasă din partea delinquentului prin urmare nu e suficient numai a se zice că cutare funcționar fa încasat o taxă neprevăzută de lege sau mai mare de cât cea determinată, ci trebuie a se dovedi că funcționarul în momentul încasării deși știa că nu i se cuvine să i se plătească taxa cerută, totuși densus a cerut-o și încasat-o, cu alte cuvinte să existe intențiunea rea din partea sa, căci de alt-mintrele dacă se încasează numai din eroare ori neprevădere, nu poate fi un delict, cel mult pentru Portărei, d. ex. i se poate aplica dispozițiile art. 79 din regulamentul Portăreilor ca să restituie o atare taxă îndoită;

Așa dar, dacă chiar în cazul de față s'ar admite că Pontescu ca Șef de Portărei a încasat unele taxe prea mari ori neprevăzute, întru cât prin nimic nu se dovedește intențiunea frauduloasă din parte-l la încasarea lor nu poate fi culpabil de delictul ce i se impută, prin urmare neexistând faptul față cu dispozițiile art. 10 al. 2 și 107 pr. pen., cată a se pronunța achitarea sa;

Pîntru aceste motive, redactate de d-l judecător I. M. Gavrilescu, în neunire cu concluziunile d-lui substituit de procuror:

Hotărâște: achită pe Nicolae Pontescu de verice penalitate;

(ss) I. M. Gavrilescu, A. Dancovici.

g. Grefier, Vasilescu.

BIBLIOGRAFIE

Manual de Procedura dreptului civil roman, de Paul Negulescu, doctor în drept din Paris, licențiat în litere, absolvent al școlii de „Inalte Studii“, avocat. *Fascicola I-a*, 84 pagini în 8°, București (Joseph Göbl), 1899.

D-l Paul Negulescu, întors de curând din Paris, unde a făcut studii eminente, a primit de la d-l profesor N. Crătunescu însărcinarea de a face, la Universitatea din București, o parte din cursul său de drept roman. D-l Negulescu și-a ales procedura, care, cu toată incontestabilă-i importanță, este, în genere, cam neglijată în prelegerile universitare obicinuite. Din acest lecții libere de *procedura civilă romană*, făcute la universitatea din București, d-l Negulescu prezintă acum publicului câte-va în broșură tipărită zilele acestea sub titlu mai sus arătat. E vorba prin urmare de o carte de școală, de un manual destinat mai ales studenților în drept. Însă însemnătatea deosebită a materiei și modul științific, în care ea este tratată, fac din manualul acesta o lucrare care va fi de un folos real tuturor oamenilor de drept, în special tuturor acelor care se ocupă cu dreptul roman, cu sociologia juridică și cu istoria dreptului.

Evident că este încă prematur a formula o judecată definitivă asupra operei d-lui Paul Negulescu, fiind-că din 15 côle de tipar, cât trebuie ea să conție, de abea s'aun publicat 6 côle de o cam dată; dar să cercăm a da cititorilor noștri o idee de partea publicată.

* * *

Autorul începe prin a constata că dreptul este produsul nevoilor sociale și variază continuu paralel cu condițiile sociale care îl determină. Așa în cât ceea ce este esențial, în studiul dreptului, nu e comentarea diferitelor dispoziții legale, ci explicarea științifică a diverselor transformări ce suferă instituțiile juridice. De aceea și dreptul roman, cel mai important monument legislativ, se studiază acuma mai ales din al doilea punct de vedere. Aceasta cu atât mai mult cu cât dreptul roman prezintă, din acest punct de vedere, un câmp de cercetări mai bogat de cât ori-ce altă legislațiune; fiind-că e vorba de o legislație care a dăinuit 13 secole și pe care o putem urmări pas cu pas, în diversele ei faze de evaluare de la primele-i începuturi și până la decadența-i. Însă, în studiarea aceasta a dreptului roman, studiul procedurii civile romane ocupă un loc de frunte. Ea a fost un instrument principal de perfecționarea dreptului roman; foarte dese ori progresul s'a realizat prin găsirea de noi mijloace de procedură. În ce privește metoda de între-

buițat în acest studiu, pentru a explica mai bine diversele instituții de procedură și pentru a găsi norma lor de evaluare, e necesar a le studia comparativ cu instituțiile analoge de la alte popoare.

Aceasta zice, în esență, d-l P. Negulescu în «Introducerea» operei de care ne ocupăm, (paginile 9—12). Toate aceste observațiuni sunt foarte juste și judicioase noi împărtășim modul de a vedea al d-lui Negulescu, dar asupra câtor-va chestiuni de detaliu nu putem subscrie zisele sale.

Ast-fel, autorul zice la pagina 11: «Dar, dacă voim să ne explicăm dreptul numai prin starea socială, nu putem ajunge la un bun rezultat de cât pentru popoarele cari n'aun ieșit încă din starea de copilărie a civilizațiunei. Această considerațiune nu mai este îndestulătoare când cineva voește să studieze o epocă de civilizațiune mai înaintată. Trebuie atunci să ținem cont de influența exercitată de voința omului».

Această aserțiune nu poate avea, ni se pare un înțeles bine definit. În adevăr, «voința omului», ca fenomen psihologic izolat, poate oare exercita vre-o influență eficace asupra evoluărei unei legislațiuni oare-care? Nicî de fel. Pentru ca să exercite o asemenea influență, voința omului are nevoie, așa zicând, de o manifestare socială: un parlament care schimbă legea, niște tribunale care printr'o jurisprudență constantă aun făcut, de pildă, să devieze de la înțelesul primitiv o regulă de drept, etc. Or, acestea nu intră oare în complexul de împrejurări, numit «starea socială»? Ce înțeles poate avea dar aserțiunea de mai sus a d-lui Negulescu? Dacă ne referim la aliniatul care urmează celui citat, aserțiunea aceea ar putea avea un înțeles, dar autorul ar deveni atunci vinovat de o confuziune, care se găsește des în cărțile de Drept, dar pe care hesităm de a o pune în socoteala d-lui Negulescu, de și.... *quandoque bonus dormitat Homerus*. În adevăr, în aliniatul care urmează celui citat mai sus, d-l Negulescu zice (pag. 11): «așa la Roma, jurisconșulții aun jucat un rol foarte mare în formațiunea dreptului, ei aun reușit să separe dreptul de cazuistică și să-l ridice la înălțimea unei științe.....» Asta ar însemna că voința omului influențează formațiunea și dezvoltarea științei dreptului, ceea ce poate fi foarte exact. Dar nu despre aceasta era vorba. Era vorba nu de formațiunea și propășirea științei dreptului, ci de formarea și evoluarea dreptului însuși. Și pentru a ne convinge că așa este și că prin urmare trebuie să fie vre-o confuziune, e suficient să cităm ce se zice la începutul paginei 11: «Studiind dreptul roman, acest minunat monument de legislațiune se poate de asemenea vedea că el derivă din obicei, că el de asemenea are principalul său

isvor în moravurile poporului, că el variază după starea socială». Este evident că aici nu se vorbește de știința dreptului, ci de dreptul însuși.

O altă chestiune asupra căreia nu putem fi de acord cu autorul nostru e chestiunea de a se ști de ce știința dreptului n'a luat la Atena aceeași dezvoltare ca și la Roma (pagina 14) și u. m. Explicarea dată de d-l Negulescu ne pare pe de o parte cu totul unilaterală, iar pe de altă parte se referă mai mult la dreptul însuși, la formarea și dezvoltarea instituțiilor juridice, iar nu la știința dreptului. Adică de ce, dacă justiția era mai variabilă la Greci (pag. 14), nu s'ar fi putut desvolta la ei o știință a dreptului?

Înainte de a trece mai departe, să semnalăm la pag. 14 (în notă) notița care ne informează de descoperirea (de către d-l Const. Litzica) a unui cod vechi românesc promulgat de domnul Munteniei Ștefan Mihail Racovitză la anul 1765. Felicităm pe d-l Negulescu pentru sarcina ce și ie a de a publica în curând textul acestui cod, însoțit de un comentariu.

După «Introducere», în capitolul preliminar (pag. 22—25), autorul face divisiunea materiei și indică organizația justiției la Romanii primitivi. Aici ar fi fost interesant a cerceta mai de aproape cam la ce epocă s'a făcut separația între *jurisdictio* (organizarea instanței) și *munus judicandi* (judecarea fondului afacerii) și din ce cauză s'a făcut această discuțiune. Autorul citează asupra acestei din urmă chestiuni opinia lui Bethman Holweg (pag. 25)

În capitolul care urmează, capitolul I, d-l Negulescu expune, foarte metodic și cu mare claritate, *procedura acțiunilor legei*. După câte-va considerațiuni generale asupra formalismului procedurii la popoarele primitive (pag. 25—30), autorul expune mersul procesului înaintea magistratului (pag. 30—33) și înaintea judecătorului (pag. 34—38) și pe urmă studiază în detalii cele 5 proceduri-tip, *legis actiones* (38—65), insistând mai mult asupra „Sacramentului” și a „Condițiunii”. Autorul nu arată care este, după părerea sa, ordinea cronologică în care s'a ivit diferitele *legis actiones*. El pare a crede că *pignoris capio* era mai veche de cât *Sacramentum*, cea ce nouă ne pare foarte contestabil, de oare-ce procedura *per pignoris capionem* implică ideea că datoria trebuie să se execute nu asupra obligatului însuși ci numai averii sale, idee relativ nouă: la început execuția se făcea asupra persoanei debitorului (cum se făcea prin procedura *per manus injectionem*).

Am fi dorit pe de altă parte să vedem pe autor cercetând căror cauze sociale se datorește ivirea cutărui său cutărui mod de procedură,—de ce,

pe cât timp prin *manus injectio* se putea ajunge ușor și repede la satisfacerea creditorului, s'a introdus pe urmă proceduri mai complicate și târâgătoare, ca *sacramentum*.—Am fi dorit asemenea să aflăm cari din aceste proceduri țin de dreptul vechi religios și cari indică o fază nouă, laică, a dreptului.... De cât asemenea chestiuni poate depășesc cadrul unui „manual” de procedură civilă romană, care trebuie să se mărginească a da în mod succid noțiuni clare și precise de diversele instituții de procedură. Noi însă am fi fost foarte dispuși a îngădui d-lui Negulescu să depășească acest strâmt cadru, spre a ne putea da câte-va idei noi asupra acestei materii foarte importante; căci studiile aprofundate ce a făcut d. Negulescu i-ar fi permis negreșit să ne dea ceva nou asupra materiei.

În capitolul II, autorul se ocupă, în scurt, de celelalte mijloace de procedură contemporane (cel puțin parțial) cu *legis actiones*. El ne spune ceva despre interdicte și despre *actio in rem per sponsionem*. (pag. 65—70).

În capitolul III e vorba de abrogarea sistemului acțiunilor legei.

Urmează apoi *Partea II Procedura formulară*, din care, în broșura publicată acum, nu găsim de cât două capitole introductive și începutul celui de al treilea. Cele mai importante chestiuni tratate sunt: data legii Aebuția și competența diverșilor magistrați.

Considerând în întregime partea până acum publicată din opera d-lui Negulescu, constatăm că avem a face cu o lucrare de valoare, foarte documentată și foarte bine scrisă și sperăm că opera odată completată va fi apreciată bine de toți oamenii competenți și va aduce mare folos studenției noastre universitare. D-l Negulescu nu este, de altfel, la prima-i lucrare. Pe lângă tezele-i de licență și de doctorat, el a publicat în limba franceză și în limba română diferite articole juridice de o valoare netagăduită. D-sa este un muncitor neobosit și-l felicităm călduros pentru aceasta.

G. G. Mironescu

A apărut de sub tipar :

Volumul V. TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC

DE
PROCEDURA CIVILĂ

DE
DIMITRIE CHEBAPCI

doctor în drept, Avocat

Cupriuzând : Art. 138—28 ;

Desdaunări și cheltueli : Hotărârile date în lipsă și opozițiuni ; Procedurile preparatorie și probatorie în general. Verificarea scripturilor, cercetarea prin martori, experți, cercetări în fața locului, interogator, jurământ, cererea reconvențională, intervențiune, suspensiune, perempțiune și începerea judecăților. Regulare de competență ; Trimiterea la un alt tribunal ; Recusațiune

Prețul tot 12 lei

Și se află de vânzare la librăria Leon Alcalay, calea Victoriei, la librăria Stork, Pasagiul Român și la autor str. Plantelor No. 39